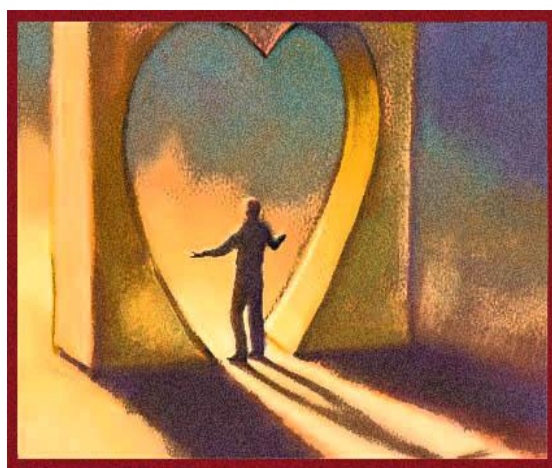

Od odobrenja do
preporuke štovanja
Presvetog Srca Isusova
u dokumentima
crkvenog učiteljstva

Tragom srca 1.

Jedna od najraširenijih pobožnosti u zapadnoj Crkvi 19. i 20. stoljeća bila je pobožnost Srcu Isusovu.¹ Biblijski i liturgijski pokret doprinijeli su s jedne strane napuštanju tradicionalnih formi te pobožnosti, a s druge strane njihovu biblijskom utemeljenju. U praksi ta pobožnost nailazi na prigovore koji je označavaju neprikladnom za naše vrijeme ili se ona prakticira u tradicionalnim oblicima koji odbijaju interes vjernika.² Ukoliko tražimo neposrednije razloge koji su doveli do zamiranja te pobožnosti možda je jedan od najglavnijih što se tu pobožnost među vjernicima širilo kao isključivo temeljenu na privatnoj objavi sv. Margareti Mariji Alacoque.³ Ipak ta pobožnost ima dugu crkvenu tradiciju, biblijsko utemeljenje i preporučana je u mnogim crkvenim dokumentima. U ovom tekstu navedeni su neki dokumenti crkvenog učiteljstva koji upućuju na pobožnost Srcu Isusovu.

Na zahtjev poljskog episkopata i rimske Nadbratovštine Presvetog Srca papa **Klement XIII** (1758-1769) dana 6. veljače 1765 godine dopustio je liturgijski blagdan s *Oficijem i Misom* u čast Presvetog Srca Isusova i poljskom narodu kao i spomenutoj Bratovštini, odobrivši *Dekret Svete kongregacije Obreda*, izdan 26. siječnja iste godine. Ta povlastica vrijedila je samo za Poljsku i Rim. **Pio VI** (1775-1799) postupno je dopuštao biskupijama slavlje blagdana. Godine 1856 papa **Pio IX** (1846-1878) uveo je liturgijsku proslavu blagdana Srca Isusova na zahtjev francuskog episkopata za cijeli katolički svijet nakon gotovo 100 godina od objava Margareti Mariji Alacoque koju je beatificirao 1864. godine. Između ostalog potvrdio je i udrugu Apostolata molitve.⁴

Papa **Lav XIII** (1878-1903) napisao je prvi službeni dokument o posveti Srcu Isusovu, encikliku *Annum Sacrum*, 25. svibnja 1899.⁵ Enciklika govori o posveti, osobnoj i cijelog ljudskog roda povodom slavlja Sv. Godine 1900, te izlaže teološke temelje posvete, smisao i opravdanje toga čina. Enciklika potom objašnjava da se ta posveta duguje Kristu, Otkupitelju ljudskoga roda, za ono što je on u sebi i za ono što je učinio za sve ljude. Budući da u Presvetom Srcu vjernik susreće simbol i živu sliku neizmjerne ljubavi Kristove, koja sa svoje strane potiče na uzajamnu ljubav, on ne može ne zamijetiti potrebu osobnog sudjelovanja u djelu spasenja. Ovako shvaćenu posvetu treba staviti uz bok misijske djelatnosti same Crkve. Preporučujući posvetu svim ljudima papa je predstavio je posvetu ljudskoga roda Srcu Isusovu kao vrhunac i krunu svih počasti koje su se običavale iskazivati Presvetom Srcu, te je dao novo usmjerenje smisao toj pobožnosti koju su već kroz dva stoljeća prakticirali pojedinci, skupine, biskupije i narodi.⁶

---

¹ U Hrvatskoj se ta pobožnost širi napose od 18. stoljeća. O razvoju i značenju te pobožnosti u Hrvata od 18. stoljeća do dvadesetih godina našeg stoljeća vidi: M. KORADE, Razvoj i utjecaj pobožnosti Srcu Isusovu na vjerski život u Hrvatskoj, u: *Kateheza* 17 (1995) 2, str. 120-139.

² Najčešći prigovori pobožnosti Srcu Isusovu sentimentalnost i tjelesnost simbola srca, izjednačenje s ostalim pobožnostima, primicanje tzv. pasivnih kreposti putem pokore i naknade, šutnja Drugog vatikanskog koncila o toj temi, te nezainteresiranost današnjeg čovjeka za crkvene pobožnosti. Usp. B. NAGY, Noviji vidici u štovanju Srca Isusova, u: *Obnovljeni život* 53 (1998) 3, str. 339-340.

³ Usp. I. FUČEK, Što je sa štovanjem Srca Isusova? u: *Obnovljeni život* 54 (1999) 2, str. 272.

⁴ Usp. M. MARQUIS, *Spiritualità del Cuore di Cristo*, Milano, 1986, str. 21-103.

⁵ Usp. LAV XIII, *Annum sacrum* encyclical of pope leo xiii on consecration to the sacred heart, in <http://www.vatican.va/holy_father/leo_xiii/encyclicals/documents/hf_l-xiii_enc_25051899_annum-sacrum_en.html> (1.7.2009)

⁶ U Hrvatskoj je sljedeće, 1900. godine bila pokrenuta inicijativa da se hrvatska mladež posebno posveti Srcu Isusovu. Za blagdan Srca Isusova 1900. godine 160.000 hrvatskih mladića i djevojaka posvetilo se Srcu Isusovu. Tom prigodom objavljena je i brošura pod naslovom «Slavlje hrvatske omladine na osvit novoga stoljeća» u kojoj se detaljnije obrazlaže smisao posvete i način njezina obavljanja. Usp. B. NAGY,

Od 1899. do Prvog svjetskog rata pobožnost Srcu Isusovu se razvija oko slika Krista Kralja proslavljenog, te se proširuje posvećenje obitelji kao reakcija na laicizam. Papa **Pio X** (1903-1914) ohrabruje na prakticiranje pobožnih vježba zadovoljštine i promovira pobožnost euharistijskom Srcu Isusovu.

Papa **Benedikt XV** (1914-1922) daje smjerice o toj pobožnosti u dvama pismima, ocu P. M. Crawley gdje opisuje uvijete posvete obitelji i pariškom nadbiskupu povodom posvete bazilike Srca Isusova. Osim toga odobrava dekretom Misu i Oficij Euharistijskom Srcu Isusovu, te proglašava 1920. godine svetom M. M. Alacoque i u testu dokumenta kanonizacije navodi dvanaest obećanja Srca Isusova priznajući po prvi puta vrijednost pobožnosti devet prvih petaka.⁷ Kad je utemeljio *Euharistijski dječji križarski pokret* dodao je i prijedlog o obiteljskoj posveti Srcu Isusovu.

Papa **Pio XI** (1922-1939) preuzima tekst posvete pape Lava XIII i određuje 1926. godine da se ona moli na blagdan Krista Kralja kojeg je ustanovio 11. prosinca 1925.⁸ Poznata je njegova izjava da u znaku Presv. Srca pronalazimo: «kompendij katoličke vjere i normu svršenog života».⁹ U enciklici *Miserentissimus Redemptor* obrađuje prikladnost štovanja Srca Isusova, a napose posvetu i naknadu kao glavnu temu i opću dužnost vjernika.¹⁰ Ova dva čina priznati su kao karakteristične oznake pobožnosti Srcu Isusovu. Ta enciklika smatrana je „magna charta“ pobožnosti do 1956.

Godine 1956. papa **Pio XII** (1939-1958) izdaje novu encikliku koja je uravnotežila neke od dotada raspravljanih aspekata pobožnosti Srcu Isusovu. U enciklici *Haurietis Aquas*, koju je napisao o stotoj obljetnici proglašenja blagdana Srca Isusova obvezatnim u Crkvi, papa odgovara na prigovore, predrasude i zablude o toj pobožnosti, oslanjajući se na izjave i dokumente papa Lava XIII i Pia IX.¹¹ Potom utemeljuje štovanje Srca Isusova u biblijskom, patrističkom i teološkom pogledu, opisuje gradulani razvoj te pobožnosti i potiče na njezino širenje. Ta je enciklika htjela prevladati, između ostalog, dualizam liturgije i pobožnosti izazvane liturgijskim pokretom.¹²

Stota obljetnica posvete hrvatske mladeži Srcu Isusovu 1900. godine, u: *Obnovljeni život* 55 (2000) 2, str. 233-247. Opširnije vidi u: A. PUNTIGAM, *Hrvatska omladina pod zastavom Srca Isusova, Spomenica-Budnica*, Zagreb, 1901.

⁷ LAV XIII, *Ecclesiae Consuetudo*, in AAS 12 (1920), str. 503.

⁸ PIO XI, *Quas primas*, u: http://www.vatican.va/holy_father/pius_xi/encyclicals/documents/hf_p-xi_enc_11121925_quas-primas_it.html (25.8.2009)

⁹ Usp. A. MARRANZINI, Cinquantennio dell'enciclica Haurietis aquas di Pio XII sul culto al Cuore di Gesu, u: *Rassegna di teologia* XLVII (2006) 6, str. 896.

¹⁰ Usp. PIO XI, Lettera enciclica *Miserentissimus redemptor* del sommo pontefice sull'atto di riparazione al Sacratissimo Cuore di Gesù, u:

http://www.vatican.va/holy_father/pius_xi/encyclicals/documents/hf_p-xi_enc_19280508_miserentissimus-redemptor_it.html (12.5.2009)

¹¹ Usp. PIO XII, *Haurietis Aquas*, Libreria Editrice Vaticana – Segretariato nazionale dell'Apostolato della preghiera, Roma, 2006. Hrvatski prijevod u: *Vjesnik Đakovačke biskupije*, 1/1957, 13-15; 2/29-32; 3/46-48; 4/62-62; 5/74-76; 6/94-96; 7/8/116-120; 9/132-133.

¹² Liturgijski je pokret središte kršćanske pobožnosti postavio u vazmeno otajstvo i u tom su se svjetlu nastojale nanovo utemeljiti sve pobožnosti. Jedan od prvih teologa koji je pokušao utemeljiti pobožnost Srcu Isusovu u tom smislu bio je H. Rahner. On je povezujući tumačenja tekstova Iv 7,37-39 i Iv 19,34 s tumačenjima crkvenih otaca htio dokazati kako je to *uskrsna pobožnost*, tj. kako: «štovanje Srca Isusova nije ništa drugo do okretanje tajni Uskrsa i da se stoga posve odnosi na jezgru kršćanske vjere».

Još kao mladi svećenik papa **Ivan XXIII** (1958-1963) bio je učlanjen u *Svećeničku kongregaciju Srca Isusova*. U apostolskoj poslanici kojom Štovanje Predragocjene Krvi Kristove pridružuje štovanju Imena Isusova i Srca Isusova piše: «pravedno je također da cvjeta sličan sklad među različitim pobožnostima, tako da ne bude suprotnosti ili razdvajanja između onih koje se poštuju kao temeljne i kao one koje više posvećuju, a u isto vrijeme među osobnim i drugotnim pobožnostima neka prvenstvo u poštivanju i praksi imaju one koje bolje naglašavaju univerzalnu ekonomiju spasenja koju je izveo jedan Posrednik između Boga i ljudi, čovjek - Krist Isus, koji sebe samoga daje kao otkup za sve.»¹³

Dvadeseti ekumenski sabor, **Drugi vatikanski** (1962-1965) nije ni u jednom dokumenatu rekao nešto eksplicitno o štovanju Srca Isusova, iako je bila predlagana ta tema. Prema zaključku Karla Rahnera šutnja Sabora utemeljena je u naravi pobožnosti Srcu Isusovu koja se kao i sve ostale ne može institucionalizirati, narediti ni manipulirati, već je prepuštena slobodnom djelovanju Duha i otvorenosti srca vjernika.¹⁴ Ipak u dogmatskoj konstituciji o Svetoj Liturgiji čitamo nekoliko općenitih indikacija. Prva je da Sabor daje punu legitimnost i «neliturgijskim» oblicima kulta (SC,10). Pobožne vježbe kršćanskoga puka (*pia populi christiani exercitia*), ili ono što u najširem – iako ne sadržajno preciziranom – smislu označavamo «pučkom pobožnošću», imaju vlastito mjesto u duhovnom iskustvu Crkve. U saborskoj konstituciji o liturgiji pobožne se vježbe kršćanskoga puka dakle «veoma preporučuju» ali ih je potrebno urediti prema pojedinim liturgijskim vremenima da budu u skladu sa svetom liturgijom, od nje, na neki način, proizlaze te narod k njoj vode (SC, 13).

Crkveno učiteljstvo izrazilo se i štovanju Srca Isusova i u postkoncilsko vrijeme, štoviše odmah po završetku Koncila. Papa **Pavao VI.** (1963-1978)¹⁵ u apostolskom pismu *Investigabiles Divitias Cristi* o spomenu 200. obljetnice ustanovljenja blagdana Srca Isusova potiče:

«Budući da je Presveto Srce Isusovo "žarko ognjište ljubavi", simbol i izrazita slika one vječne ljubavi, kojom je *Bog tako ljubio svijet, da je jedinorođenoga svoga Sina dao* (Iv, 3,16), uvjereni smo da će te pobožnosti uvelike pridonijeti, da do u dubine istražujemo i shvaćamo bogatstvo božanske ljubavi. Isto se tako nadamo, da će svi vjernici u tom crpsti sve veću snagu, da odlučno usklađuju život sa Evandeljem, da marno popravljaju svoje vladanje i da zapovijedi božanskog zakona provode u život. Želimo prvenstveno, da se Presvetom Srcu Isusovu - čiji je najveći dar Euharistija - iskazuje sve veće štovanje primanjem toga Presvetog Sakramenta. (...) To nam se, eto, čini najzgodnijim načinom, da se štovanje Presvetog Srca, koje je kod nekih - sa žalošću to velimo - ponešto popustilo, sve više oživi, i da tu pobožnost i štovanje svi smatraju izvrsnim i okušanim oblikom prave pobožnosti, koja se u ovo naše vrijeme, naročito prema propisima II. Vatikanskog sabora, traži prema Isusu Kristu, *kralju i središtu sviju srdaca, koji je glava tijela Crkve... početak, prvorođenac od mrtvih, da u svemu bude prvi (Kol 1,18)* A budući da Sveti Sabor toplo preporuča "pobožne vježbe kršćanskoga puka, osobito ako se vrše po naredbi

---

Ipak, tadašnji prefekt Kongregacije za nauk vjere, kardinal J. Ratzinger prigovorio mu je da posebnost te pobožnosti u vazmenom otajstvu treba još pojasniti. Usp. J. RATZINGER, *Gledati Probodenoga. Pokušaji duhovne kristologije*, Verbum, Split, 2008, str. 51-53.

¹³ Usp. IVAN XIII, *Inde a primis*, u:

http://www.vatican.va/holy_father/john_xxiii/apost_letters/documents/hf_j-xxiii_apl_19600630_indeaprimis_lt.html (1.9.2009) S talijanskog preveo Mato Balić, Družba Misionara Krvi Kristove, Zagreb, 2000.

¹⁴ Usp. K. RAHNER, *Sluge Kristove. Razmatranja o svećeništvu*, Sarajevo, 1978, str. 61-62.

¹⁵ Papa Pavao VI. izabran je na blagdan Srca Isusova 1963. godine za papu.

Apostolske Stolice" (II. Vatikanski Sabor, *Konstitucija o sv. Bogoslužju*, br. 13), čini se da ovu pobožnost treba više naglašavati od ostalih, jer se sva, kako spomenusmo, sastoji u klanjanju i u pružanju zadovoljštine Isusu Kristu, i usko je povezana s Presvetim Otajstvom Euharistije, *po kojem se, kao i po ostalim činima svete Liturgije, postizava ono Kristovo posvećenje ljudi i slavljenje Boga, prema kojem se, kao prema svojoj svrsi, stječu sva druga djela Crkve* (II. Vatikanski Sabor, *Konstitucija o sv. Bogoslužju*, br. 10)».¹⁶

Iste godine u pismu *Diserti interpretes*, koje je upravo poglavarima ustanova koje nose ime Srca Isusova, papa govori o aktualnosti i značenju te pobožnosti u duhu Drugog vatikanskog koncila.¹⁷

Papa **Ivan Pavao II** (1978-2004) mnogo je napisao o pobožnosti Srcu Isusovu od prvog nagovora, pa prve enciklike *Redemptor hominis*,¹⁸ do posljednjeg poziva vjernicima, da Marijinim očima kontempliraju misterij milosrdne ljubavi Srca Isusova, u govoru za Kraljice neba 2005. koji je bio pročitao nakon njegove smrti.¹⁹ U enciklici *Dives in misericordia* ističe:

«Čini se da Crkva osobito ispovijeda i štuje Božje milosrde kada se obraća Kristovu Srcu. Naime, približiti se Kristu u otajstvu njegova Srca omogućuje nam da se zaustavimo na onoj točki - u neku ruku središnjoj, a istodobno i najpristupačnijoj na ljudskoj razini - objave milosrdne ljubavi Oca, koja je bila središnji sadržaj mesijanskog poslanja Sina Čovječjega».²⁰

U apostolskoj pobudnici, *Familiaris consortio*, preporuča obiteljima pobožnost i posvećenje Srcu Isusovu,²¹ u pobudnici *Reconciliatio et paenitentia* poziva na obraćanje Srcu Isusovu kao «rječitom znaku Božjeg milosrđa, koje je naknada za naše grijeha, mir i pomirenje naše».²² Poticao je sve kršćane da razmatraju *Litanije Srca Isusova* kad je u nedjeljnim nagovorima uz molitvu *Andeo Gospodnji* upućivao prigodna razmišljanja o pojedinim zazivima.²³ Postoji mnoštvo dokumenata o ovoj tematici koji se nalaze u njegovim govorima svećenicima, redovničkim zajednicama, propovijedima, hodočašćima u Paray-le-Monial 1986. Na dan kanonizacije isusovca o. K. Colombiera, duhovniika M. M. Alacoque i širitelja pobožnosti Srcu Isusovu, papa je izjavio:

---

¹⁶ PAVAO VI, *Investigabiles Divitias Cristi*,
u: http://www.vatican.va/holy_father/paul_vi/apost_letters/documents/hf_p-vi_apl_19650206_investigabiles-divitias_hr.html (11.10.2009)

¹⁷ Usp. PAOLO VI, «Diserti interpretes» Lettera ai superiori maggiori degli istituti religiosi che prendono nome dal Cuore di Gesù, u:
<http://www.floscarmeli.org/modules.php?name=News&file=article&sid=14> (12.10.2009)

¹⁸ Usp. IVAN PAVAO II, *Redemptor hominis*, u:
http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_04031979_redemptor-hominis_it.html (29.7.2008)

¹⁹ Usp. C. DRAZEK, *Il cuore di Gesù nell'insegnamento del Papa Giovanni Paolo II*, AdP, Roma, 2005.

²⁰ Usp. IVAN PAVAO II, *Dives in misericordia*,
u: http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_30111980_dives-in-misericordia_it.html (12.7.2008), Usp. Pastores dabo vobis, Vita consacrata, Redemptoris donum, Ecclesia de Eucaristia.

²¹ Usp. IVAN PAVAO II, *Familiaris consortio*, u:
http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/apost_exhortations/documents/hf_jpii_exh_19811122_familiaris-consortio_it.html (28.8.2008)

²² Usp. IVAN PAVAO II, *Reconciliatio et paenitentia*, u:
http://www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/apost_exhortations/documents/hf_jp-ii_exh_02121984_reconciliatio-et-paenitentia_it.html (28.8.2009)

²³ Usp. IVAN PAVAO II, *Litanije Srca Isusova. Razmatranja*, s.c.e, Zagreb, 2002.

«U jednom razdoblju kontrasta između revnosti jednih i ravnodušnosti ili nereligioznosti mnogih, predstavlja se pobožnost usredotočena na Kristovu čovječnost, na njegovu nazočnost, na njegovu milosrdnu ljubav i na njegovu oprostjenje. Poziv na zadovoljštinu, naknadu karakterističan za Paray le Monial može biti različito shvaćen, ali u biti radi se o grešnicima koji su svi ljudi i koji su pozvani da se vrate Gospodinu, taknuti njegovom ljubavlju. ... Ako ima solidarnost u grijehu, ima također solidarnost u spasenju. Svačiji prinos učinjen je za dobro sviju. ... Za današnju evangelizaciju Srce Kristovo treba biti priznato kao srce Crkve. Ono zove na obraćenje i pomirenje, poziva na život po blaženstvima duže ... Ono ostvaruje toplo zajedništvo članova jedinog tijela. Ono, Srce, dopušta da se prijanja Radosnoj Vijesti i da se prihvate obećanja vječnoga života. To je Ono koje šalje u misije.»²⁴

Posebno je važna njegova poruka o stotoj obljetnici posvete ljudskog roda Srcu Isusovu od 11. lipnja 1999. u kojoj ističe između ostalog:

«U tom štovanju vjernik potvrđuje i produbljuje prihvaćanje otajstva Utjelovljenja, koje je učinilo Riječ solidarnu s ljudima, i koja je svjedok da ih Otac traži. Ovo traženje rađa se u Božjoj intimnosti, koji "ljubi" čovjeka "vječno u Riječi i u Kristu ga želi uzdići na dostojanstvo posvojenog sina" (Tertio millenio adveniente, 7). Istodobno pobožnost Kristovu Srcu istražuje otajstvo Otkupljenja, da bi otkrilo dimenziju ljubavi koja je nadahnula njegovu žrtvu spasenja. (...) Sva pobožnost Srcu Isusovu u svakom svome obliku jest duboko euharistijska: izražava se u pobožnim vježbama koje potiču vjernike da žive u skladu s Kristom, koji je blaga i ponizna srca (Mt 11, 29) i produbljuje se u adoraciji. Ona se ukorjenjuje i nalazi svoj vrhunac u sudjelovanju u svetoj misi, nadasve onoj nedjeljnoj, gdje srca vjernika ujedinjena bratski u radosti, slušaju riječ Božju, uče da zajedno s Kristom izvrše prikazanje sebe i cijeloga svojega života (*Sacrosanctum Concilium*, 48), hrane se na pashalnoj gozbi Tijela i Krvi Otkupiteljeve, i dijeleći potpuno ljubav koja kuca u njegovu Srcu, nastoje biti uvijek više evangelizatori i svjedoci solidarnosti i nade.»²⁵

Papa **Benedikt XVI** još kao kardinal održao je predavanje prigodom dvadeset pete obljetnice enciklike *Haurietis Aquas* u Toulousu 1981. godine pod naslovom: «O pashalnom otajstvu kao korijenu i objektu dubljeg štovanja Srca Isusova». On vidi utemeljenje štovanja Srca Isusova u kontemplaciji Isusove tjelesnosti, tj. otajstvu njegova utjelovljenja, muke i uskrsnuća. U pismu vrhovnom poglavaru Družbe Isusove prilikom 50. obljetnice enciklike *Haurietis Aquas* 15. svibnja 2005. donosi i tri aktualna vidika štovanja Srca Isusova:

- 1) Spoznati Božju ljubav u Isusu Kristu;
- 2) Iskusiti Božju ljubav upravljajući pogled na Srce Isusa Krista,;
- 3) Živjeti sukladno s ljubavlju koju smo iskusili i svjedočiti je.

«Riječi proroka Izaije – 'S radošću ćete crpsti vodu iz izvora spasenja' (Iz 12, 3) – na početku su enciklike kojom Pio XII. podsjeća na prvo stoljeće otkako je po čitavoj Crkvi raširen blagdan Presvetoga Srca Isusova – danas, 50 godina kasnije, ništa nisu izgubile od svojega značenja. Promičući štovanje Srca Isusova, enciklika *Haurietis aquas* potiče vjernike da se otvore otajstvu Božjem u njegovoj ljubavi, dajući se njome preobraziti. I nakon pedeset godina ostaje aktualna

---

²⁴ B. NAGY, *Pobožnost Srcu Isusovu - ima li budućnosti u suvremenom svijetu?* u: http://www.ffdi.hr/mep/07-srce_isusovo/srce4.htm (21.7.2008.)

²⁵ IVAN PAVAO II., *Poruka za stotu obljetnicu posvete svijeta Božanskom Srcu Isusovu 1899-1999*, u: http://hr.wikisource.org/wiki/Pismo_pape_Ivana_Pavla_II._o_Srcu_Isusovom (30.7.2008.)

zadaća kršćana da nastave produbljivati svoj odnos sa Srcem Isusovim tako da u sebi ponovno oživotvore vjeru u spasenjsku Božju ljubav, prihvaćajući je uvijek bolje u svoj život.»²⁶

Nauk učiteljstva stječe se u enciklici *Deus caritas est* čije je polazište Kristov probodeni bok. Tako Papa citira i nadopunjuje prvu encikliku o štovanju Srca Isusova: «Štovanje ljubavi koja je postala vidljivom u otajstvu Križa, a ponazočena u svakom Euharistijskom slavlju, pravi je temelj, jer mi možemo postati osobe kadre ljubiti i predati se (Usp. *Haurietis aquas*, 69), te postati sredstvo u Kristovim rukama: jedino tako možemo biti uvjerljivi navjestitelji njegove ljubavi. Takvo otvaranje Božjoj volji, ipak se ima obnavljati svakoga trenutka: «Ljubav nikad nije 'gotova' i potpuna».²⁷ U *Angelusu* na svetkovinu Presv. Srca Isusova, 1. lipnja 2008. papa nas podsjeća:

«Svakoj je osobi potrebno neko "središte" vlastitoga života, izvor istine i dobrote iz kojega može zahvatiti u različitim životnim situacijama i u teškoćama svagdašnjice. Svatko od nas, kad zastane u tišini, ima potrebu da osjeti ne samo otkucaje vlastitoga srca, nego, još dublje, otkucaje pouzdane prisutnosti, spoznatljive osjetilima vjere, a ipak mnogo stvarnije: prisutnosti Krista, srca svijeta.»²⁸

U ovom kratkom prikazu samo nekih dokumenata crkvenog učiteljstva, tj. papa, o štovanju Srca Isusova može se primijetiti kako učiteljstvo tu pobožnost zasniva na objavljenim istinama i središnjim otajstvima vjere. Ona je u učiteljstvu do pape Pia IX. bila sve više prepoznata i priznavana, a naučavanje Pia X. i Benedikta XV. o pobožnosti Srcu Isusovu bilo je samo potvrda prethodnog. Od pape Pia XI. posveta i naknada su izdvojene kao karakteristične crte te pobožnosti. Enciklika *Haurietis Aquas*, pape Pia XII. dala je višestruko utemeljenje pobožnosti Srcu i u Katekizmu katoličke Crkve je citirana kao temeljni dokument o toj temi.²⁹ Sluga Božji Ivan Pavao II napose je doprinio razviju nauka o štovanju Srca Isusova, a sadašnji papa i svojim enciklikama upotrebljava simbologiju Srca Kristova kao središte povijesti spasenja. Najnoviji Direktorij za pučku pobožnost definira pobožnost Srcu Isusovu kao «bogoštovni prijevod naviještenog pogleda u probodeni bok».³⁰ U tom kratkom izričaju kao da se sažimlje nauk učiteljstva i posljednji pozivi papa da se ta pobožnost obnovi, a glede vanjskih oblika nije isključen neki novi razvoj, naprotiv danas se očekuje.

s. Marijana Mohorić, scj

---

²⁶ BENEDIKT XVI, *Graditi uljudbu Kristova Srca*, Pismo Petru Hansu Kolvenbachu, vrhovnom poglavaru Družbe Isusove, Vatikan, 15. svibnja 2006, uz 50. obljetnicu enciklike *Haurietis Aquas* 150. obljetnicu blagdana Srca Isusova, u: *Glasnik Srca Isusova i Marijina*, srpanj-kolovoz 2006, str. 3-4.

²⁷ Usp. BENEDIKT XVI, *Deus Caritas est*, u: http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/encyclicals/documents/hf_ben-xvi_enc_20051225_deus-caritas-est_hr.html (30.7.2008)

²⁸ Usp. http://www.vatican.va/holy_father/benedict_xvi/angelus/2008/documents/hf_ben-xvi_ang_20080601_it.html (12.7.2008.)

²⁹ Usp. KKC, br. 478; 766; 2669.

³⁰ Usp. KONGREGACIJA ZA BOGOŠTOVLJE I DISCIPLINU SAKRAMENATA, *Direktorij o pučkoj pobožnosti i liturgiji*, Načela i smjernice, Vatikan, 17. prosinca 2001, (hrv. izdanje: KS, Zagreb, 2003), br. 167.